

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, 04.07.2006
COM(2006) 358 wersja ostateczna

KOMUNIKAT KOMISJI

**SPRAWOZDANIE W SPRAWIE POSTĘPÓW W MODERNIZACJI SYSTEMU
RACHUNKOWOŚCI KOMISJI EUROPEJSKIEJ NA DZIEŃ 31 MARCA 2006 R.**

SPIS TREŚCI

KOMUNIKAT KOMISJI SPRAWOZDANIE W SPRAWIE POSTEPÓW W MODERNIZACJI SYSTEMU RACHUNKOWOŚCI KOMISJI EUROPEJSKIEJ NA DZIEŃ 31 MARCA 2006 R.....		1
1.	Wprowadzenie.....	4
2.	Podsumowanie stopnia wdrożenia reformy na dzień 31 marca 2006 r.....	4
3.	Wdrożenie zmodernizowanego systemu rachunkowości w służbach komisji.....	5
3.1	Przygotowanie sprawozdań finansowych oraz bilansów otwarcia za rok finansowy 2005.....	5
3.2	Udzielanie i zaciąganie pożyczek	6
3.3	Szkolenia.....	6
3.4	Konsolidacja.....	7
3.5	Zmiana roku budżetowego	7
4	Środowisko kontroli i zatwierdzanie systemów lokalnych.....	8
4.1	Komunikacja i jakość rachunkowości.....	8
4.2	Zatwierdzanie systemów lokalnych	8
5.	Rozwój systemów informatycznych dla budżetu ogólnego.....	9
6.	Wdrożenie rachunkowości memoriałowej przez pozostałe instytucje i agencje	10
7	ABAC Przedstawicielstwa	10
8	Europejski Fundusz Rozwoju	11
9	Perspektywy na przyszłość	12
10	Wnioski	12
ZAŁĄCZNIK 1: PLAN PROGRAMU ZINTEGROWANEGO: STAN NA DZIEŃ 31 MARCA 2006 R.).....		15
Załącznik II: Bezpieczeństwo systemu i synchronizacja		20

1. WPROWADZENIE

W dniu 31 marca 2006 r. księgowy Komisji przekazał Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu pierwsze wstępne sprawozdania finansowe Wspólnot Europejskich przygotowane zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości. W ten sposób Komisja nie tylko wyprzedziła pod tym względem inne instytucje publiczne, ale dowiodła organom udzielającym jej absolutorium, że jest gotowa w pełni rozliczyć się ze środków, które powierzyli jej podatnicy.

Te sprawozdania finansowe są wynikiem trzyletnich intensywnych prac wszystkich służb Komisji, jak również innych instytucji i agencji:

- Opracowano zasady rachunkowości odpowiednie dla działań Komisji oraz zgodne z międzynarodowymi standardami rachunkowości, a wraz z nimi odpowiednie podręczniki rachunkowości;
- Opracowano systemy informatyczne pozwalające wypełnić nowe wymogi rachunkowości;
- Wszystkie służby Komisji przyjęły własne procedury administracyjne i finansowe, służące rejestrowaniu zdarzeń rachunkowych w chwili, gdy mają one miejsce, nie zaś wyłącznie w chwili otrzymania lub wypłaty środków pieniężnych albo pod koniec roku, tym samym wprowadzając zasady rachunkowości memoriałowej;
- Określono bilanse niezbędne to otwarcia pierwszych rachunków według metody memoriałowej.

Prace te zostały zakończone w styczniu 2005 r., na tyle wcześnie, by rok finansowy 2005 można było rozpocząć się na właściwych zasadach. Od stycznia 2005 r.:

- Bilanse otwarcia zostały sprawdzone i zatwierdzone przez służby zatwierdzające.
- Każda służba oszacowała wydatki narosłe na początku i na końcu każdego roku.
- Wszystkie systemy zostały zbadane przez księgowego Komisji pod kątem ich zdolności do rejestrowania i przekazywania wymaganych informacji rachunkowych.
- Sprawozdania finansowe Komisji zostały przygotowane oraz skonsolidowane ze sprawozdaniami pozostałych 8 instytucji i 16 agencji.

Tym samym Komisja dotrzymała określonych w rozporządzeniu finansowym terminów przygotowania sprawozdań finansowych, które pod wszystkimi istotnymi względami odpowiadają standardom międzynarodowym oraz wypełniła swoje zobowiązania wobec Parlamentu Europejskiego i Rady, dotyczące przedstawiania sprawozdań na temat postępów osiągniętych przy realizacji tego celu¹, który obie te instytucje uznały za szczególnie ambitny.

Prace nie zostały jednak jeszcze zakończone. Osiągnięcie pełnej zgodności ze wszystkimi standardami rachunkowości jest długotrwałym procesem. Rachunki pomocnicze typu

---

¹ Komisja przedstawiała półroczne sprawozdanie na temat postępów poczynionych do dnia 31 marca 2005 r. łącznie.

„imprest” prowadzone w zagranicznych przedstawicielstwach Komisji muszą zostać włączone do centralnego systemu rachunkowości, a Europejski Fundusz Rozwoju musi zostać przeniesiony do zmodernizowanego systemu informatycznego. Opóźnienia w realizacji tych zadań wynikają z trudności związanych z wprowadzaniem nowych systemów oraz konieczności przeprowadzenia szkoleń w odległych służbach; nie wpływają one w istotny sposób na sprawozdania finansowe.

Przed zatwierdzeniem systemów w dwóch dyrekcjach generalnych konieczne będzie wprowadzenie w nich zmian. W danych liczbowych co najmniej jednej dyrekcji generalnej stwierdzono poważne błędy, dyrekcja ta została poproszona o przekazanie poprawionych danych. Pomimo że służby Komisji wkładają wiele wysiłku w sprawdzanie i kontrolowanie bilansów otwarcia oraz rozliczeń międzyokresowych, Trybunał Obrachunkowy prawdopodobnie stwierdzi dalsze błędy, które w miarę możliwości powinny zostać poprawione, tak aby w sprawozdaniu końcowym składanym do dnia 31 lipca 2006 r. znalazły się już poprawne dane. Ryzyko błędów jest tym większe, że w Komisji nie ma wystarczającej liczby wykwalifikowanych pracowników, którzy mogliby szybko wdrożyć tak poważną reformę, jak również z powodu opóźnień, które nastąpiły w niektórych służbach i stały się przyczyną pośpiechu w pracy, a także opóźnień w opracowywaniu pewnych informatycznych narzędzi księgowych i sprawozdawczych oraz przy uaktualnianiu dokumentacji i szkoleń.

2. PODSUMOWANIE STOPNIA WDROŻENIA REFORMY NA DZIEŃ 31 MARCA 2006 R.

Proces przechodzenia na nowy system rachunkowości w Komisji Europejskiej przebiega jak dotąd zadowalająco. W dniu 1 stycznia 2005 r. Komisja zmieniła ogólny system rachunkowości UE z kasowego na memoriałowy, który już teraz zapewnia Komisji Europejskiej większą bieżącą kontrolę nad jej finansami oraz dostarcza lepszych informacji finansowych. W ciągu roku 2005 system rachunkowości memoriałowej był nadal udoskonalany, w roku 2006 i 2007 wprowadzane będą dalsze zmiany i usprawnienia, tak aby stopniowo objąć nim Europejski Fundusz Rozwoju, przedstawicielstwa, agencje oraz stworzyć jedną bazę danych.

Opracowano szczegółowy plan działań na lata 2005-2006, który został zmieniony i rozszerzony w obliczu zdobytych doświadczeń. Plany na rok 2006 i 2007 zostały przedstawione w załączniku. W pierwotnym planie niewłaściwie oceniono zakres prac koniecznych do zakończenia modernizacji systemu informatycznego, w związku z czym konieczna była zmiana harmonogramu niektórych zadań. Głównymi przedsięwzięciami księgowymi, które wciąż są w toku realizacji, są moduły ABAC-EFR i ABAC-przedstawicielstwa, które powinny zacząć funkcjonować w pełni na początku roku finansowego 2007 (przedstawicielstwa) i 2008 (EFR). Główne kwestie, które pojawiły się w 2005 r., przedstawiono w niniejszym sprawozdaniu.

Księgowy Komisji przedstawił Trybunałowi Obrachunkowemu wstępne sprawozdania finansowe za rok 2005, pierwsze, które zostały opracowane w pełni na zasadach memoriałowych. Sprawozdania finansowe muszą zostać zatwierdzone przez Komisję do dnia 31 lipca 2006 r. Wszystkie służby i dyrekcje generalne podjęły znaczne wysiłki, aby przygotować bilanse otwarcia dla tego pierwszego roku, sprawdzić je oraz dokonać koniecznych korekt, oraz ocenić wydatki naliczane na początku i końcu roku finansowego w sposób spójny i konsekwentny. Niektóre kontrole danych będą kontynuowane do momentu zamknięcia sprawozdań końcowych, niektóre sprawozdania finansowe muszą zostać jeszcze uzgodnione z rachunkami ogólnymi, a jedną dyrekcję generalną poproszono o ponowne

przedstawienie swoich danych szacunkowych. Pomimo tych wysiłków, biorąc pod uwagę olbrzymią skalę zadania oraz niedostateczną znajomość nowych procedur rachunkowych w służbach Komisji, a także niewielką liczbę wykwalifikowanych i wyszkolonych pracowników, istnieje ryzyko, że nie uda się wykryć poważnych błędów i braków pozostających w sprawozdaniach końcowych.

Zwrócono uwagę Trybunału Obrachunkowego na pewne zagadnienia związane z rachunkowością, w szczególności na kwestię podmiotów, które miały zostać włączone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Wspólnot, jednak nie wyraziły jeszcze na to zgody, oraz na sposoby ujawniania kwot, należnych od państw członkowskich z tytułu istniejących wierzytelności Wspólnot.

3. WDROŻENIE ZMODERNIZOWANEGO SYSTEMU RACHUNKOWOŚCI W KOMISJI

3.1. Przygotowanie sprawozdań finansowych oraz bilansów otwarcia za rok obrachunkowy 2005.

Określone zostały nowe wymagania sprawozdawcze dotyczące *sprawozdań finansowych* za rok 2005, opracowano również procedury zamknięcia rachunków za 2005 r. oraz przygotowania sprawozdań finansowych za rok 2005. Wstępne roczne sprawozdania finansowe zostały przekazane w dniu 31 marca 2006 r., w terminie określonym w rozporządzeniu finansowym.

W celu ustalenia *operacyjnych bilansów otwarcia*, zasadniczo wszystkie informacje wymagane przy rachunkowości memoriałowej zostały wprowadzone do centralnego systemu rachunkowości w styczniu 2005 r. (ok. 7 tys. faktur i rachunków, 30 tys. pozycji dotyczących prefinansowania, 92 tys. środków trwałych oraz 3 100 gwarancji). Każda służba została poproszona o sprawdzenie dokładności tych danych do dnia 1 maja 2005 r., a w lipcu 2005 r. każdy dyrektor generalny oraz szef służby został formalnie wezwany do zatwierdzenia operacyjnego bilansu otwarcia swojej jednostki. Po przeprowadzeniu weryfikacji i kontroli każda dyrekcja generalna zatwierdziła dane, prosząc jednak o dokonanie pewnych korekt w celu zagwarantowania jakości danych. Ostatni bilans otwarcia został zatwierdzony w styczniu 2006 r.

Trybunał Obrachunkowy otrzymał szczegółowe dane dotyczące faktur oraz prefinansowania w lutym 2005 r., natomiast zestawienia bilansowe każdej dyrekcji generalnej przekazano mu z chwilą przesłania ich do zatwierdzenia w lipcu 2005 r. Trybunał Obrachunkowy miał również dostęp do wszystkich danych zapisanych w systemie od momentu kiedy został on wprowadzony.

Ogromnym wyzwaniem przy przechodzeniu na system rachunkowości memoriałowej w 2005 r. było zakończenie otwierania *bilansów memoriałowych* z dniem 1 stycznia 2005 r., co okazało się pracochłonnym zajęciem dla Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu oraz wszystkich analogicznych służb. Wytyczne dotyczące szacowania wysokości wniosków o finansowanie wspólnotowe nie złożonych jeszcze przez beneficjentów (zakończenie księgowania) zostały przesłane do dyrekcji generalnych w dniu 16 sierpnia 2005 r., po przeprowadzeniu z nimi konsultacji na temat ustalenia najodpowiedniejszej podstawy do takich szacunków. W dniu 31 stycznia 2006 r. ostatnia dyrekcja generalna opracowała własną metodologię oraz zakończyła księgowania („cut-off”) do bilansu otwarcia, a w dniu 17 marca ostatnia dyrekcja generalna przedstawiła informacje konieczne do zakończenia księgowania na koniec roku. Dyrekcja

Generalna ds. Budżetu przeprowadziła przeglądy i kontrole spójności, aby zapewnić odpowiednią jakość danych. Konieczne będą pewne korekty przez zatwierdzeniem końcowego sprawozdania w dniu 31 lipca 2006 r., co dotyczy szczególnie jednej dyrekcji generalnej, która została wezwana do ponownego opracowania swoich szacunkowych danych zakończenia księgowania.

Chociaż wszystkie dyrekcje generalne wykonały swoje zadania, nastąpiły poważne opóźnienia, zanim jeszcze zebrano pełne informacje (obrazuje to tabela 1). Opóźnienia te wynikają z trudności związanych z szybkim przechodzeniem na system rachunkowości memoriałowej czasie oraz z zapewnieniem na czas właściwych szkoleń i narzędzi informatycznych.

Tabela 1

Informacje o sprawozdaniach finansowych

	Data wniosku o przekazanie danych	Termin na odpowiedź	DG, które odpowiedziały w terminie	Opóźnienie do 1 miesiąca	Opóźnienie ponad 1 miesiąc	Ostatnie odpowiedzi	Ostatni wniosek o dodatkowe dane księgowe
			Wersja wstępna		Wersja ostateczna		
Sprawdzenie bilansów otwarcia	24.1.2005	31.3.2005 *					
Zatwierdzenie bilansów otwarcia	29.7.2005	15.9.2005	23	12	6	24.1.2006	10.3.2006 **
Zakończenie księgowania bilansów otwarcia 1.1.2005	16.8.2005	14.10.2005	6	15	19	23.2.2006	17.3.2006
Zakończenie księgowania 13.12.2005	4.10.2005	31.1.2006	18	21	1	13.3.2006	17.3.2006

* Termin automatycznych korekt wprowadzonych do systemu faktur i prefinansowania. W tym terminie nie było wymagane formalne zatwierdzenie.

** Nawet po zatwierdzeniu bilansów kilka dyrekcji generalnych złożyło wnioski o wprowadzenie dalszych korekt.

Jeśli chodzi o sprawozdania skonsolidowane, pozostałe instytucje oraz agencje dostarczyły w większości wymagane informacje w terminie. Wyjątek stanowią dwie instytucje, które nie przedłużyły swoich sprawozdań z przepływów gotówkowych, oraz trzy podmioty, które uznały, że nie powinny być ujmowane w sprawozdaniu skonsolidowanym, ponieważ rozporządzenie finansowe dopuszcza takie wyłączenie (dwie agencje), lub nie są one kontrolowane przez Wspólnoty Europejskie (wspólny program ubezpieczeń zdrowotnych). Kwestie te należy rozwiązać przed zatwierdzeniem sprawozdań końcowych.

Wstępne sprawozdania wskazują, że zobowiązania Wspólnot Europejskich przekroczyły jej aktywa o około 62 mld EUR. Spowodowane jest to tym, że przychody są ściągane, dopiero kiedy mija termin płatności zobowiązań. Główne zobowiązania to pensje pracowników (32 mld EUR) oraz należności w ramach sekcji gwarancji EFOGR (47 mld EUR). Ponieważ nie ma międzynarodowych standardów określających sposób wykazywania zobowiązań państw członkowskich w tym zakresie, sprawozdania finansowe zostaną sporządzone zgodnie ze wskazówkami Trybunału Obrachunkowego.

3.2. Udzielanie i zaciąganie pożyczek

Operacje zaciągania i udzielania pożyczek, które mają miejsce poza budżetem Komisji, były wcześniej księgowane w systemie informatycznym Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu o nazwie „Globus”. W 2005 r. dane te zostały przeniesione do centralnego systemu Komisji (SAP/CFM oraz FM). Pewne instrumenty finansowe zostały wprowadzone do nowego systemu w lipcu, pozostałe przeniesiono w listopadzie 2005 r. Trwają jeszcze prace nad programami sprawozdawczymi. Aby centralny system informatyczny mógł tworzyć sprawozdania finansowe całkowicie zgodne ze standardami międzynarodowymi, konieczna będzie jego modernizacja. Modernizacja ta jest planowana na drugi kwartał 2006 r.

3.3. Szkolenia

Główne osiągnięcia w dziedzinie szkoleń w 2005 r. to:

- realizacja intensywnych szkoleń w zakresie systemu ABAC, którymi objęto ponad 7 tys. osób od października 2004 r. do czerwca 2005 r.;
- stałe uaktualnianie szkoleń dotyczących stosowania ABAC, aby uwzględnić zmiany w systemie oraz podnieść jakość szkoleń. Liczba uczestników pozytywnie oceniających szkolenia ABAC wzrosła z 79% w 2004 r. do 90% w 2005 r. W odpowiedzi na prośby płynące z dyrekcji generalnych wprowadzono nowe zintegrowane szkolenie, obejmujące wszystkie podstawowe aspekty zarządzania transakcjami w systemie SI2 (stopniowo wycofywanym) oraz systemie ABAC. Zorganizowano szczególne sesje informacyjne dla intendentów delegowanych w pierwszym kwartale roku;
- kontynuacja kursów w zakresie ABAC i SI2 po zakończeniu etapu intensywnego szkolenia, jak również szkolenia z rachunkowości w sektorze prywatnym i publicznym, chociaż częściowo materiały szkoleniowe i dokumentacja pozostawały w tyle za zmianami w systemie.

Głównymi zadaniami na rok 2006 będą:

- dalsza organizacja i uaktualnianie szkoleń; większy nacisk położony zostanie na wybór właściwego kodu księgowego, gdyż w niektórych dyrekcjach wydaje się to problemem
- oferta szkoleniowa dla pracowników przedstawicielstw i reprezentacji
- przygotowanie oferty szkoleniowej dla pracowników agencji i innych instytucji, które mogą zdecydować się na przyjęcie systemu ABAC.

3.4. Konsolidacja

Opracowano podręcznik konsolidacji oraz pakiet sprawozdawczy, które zostały przesłane do wszystkich instytucji/agencji. Opracowano nowe informatyczne narzędzie do konsolidacji (SAP ECCS), które przetestowano w listopadzie, wykorzystując próbne pakiety sprawozdawcze otrzymane od 15 uczestniczących w teście instytucji/agencji. Instytucje/agencje przygotowały własne bilanse otwarcia i przekazały je księgowemu Komisji do sprawdzenia pod kątem spójności oraz do konsolidacji. Wstępne sprawozdania finansowe instytucji i agencji zostały skonsolidowane przy wykorzystaniu nowego narzędzia.

3.5. Zmiana roku budżetowego

Od lipca 2005 r. wszystkie służby i dyrekcje generalne współpracowały z Dyrekcją Generalną ds. Budżetu, aby skrócić do kilku dni okres, w którym przerywa się operacje finansowe w związku z otwarciem nowego roku finansowego. Udało się skrócić ten okres o prawie trzy tygodnie w porównaniu ze zwykłym harmonogramem (tabela 2). To osiągnięcie nie jest bezpośrednio związane z projektem ABAC, jednak możliwe było z jednej strony dzięki ścisłej koordynacji pracy między 13 działami pięciu dyrekcji generalnej ds. budżetu, a z drugiej strony dzięki wykorzystaniu wstępnych danych budżetowych jako podstawy do prowadzonych od września 2005 r. pierwszych konsultacji międzydepartamentalnych na temat wewnętrznych przepisów na rok 2006. Wstępne dane zostały uaktualnione po przyjęciu budżetu.

TABELA 2: PORÓWNANIE MIĘDZY OTWARCIEM ROKU BUDŻETOWEGO 2006 A 2005

Wydarzenie	2005/2006	2004/2005
Początek zaciągania zobowiązań ze środków przewidzianych na następny rok budżetowy (*)	15.11	19.11
Wpisanie zatwierdzonych środków pozwalające na zaciąganie nowych zobowiązań i związane z nimi płatności	21.12 (**)	10.1
Przeniesienie niespłaconych (wcześniejszych) zobowiązań pozwalające na ich spłacenie:		
- cykl 1	5.1 -- 9.1	31.1 -- 1.2
- cykl 2 (***)	20.1 -- 22.1	18.2
- cykl 2bis (***)	24.1	nie dotyczy
- cykl 3 (***)	3.2	28.2
Pozostałe środki, cykl główny	6.1 -- 9.1	3.2
Cykl przychodów	16.1 -- 17.1	15.2
<p>(*) Termin 15 listopada jest określony w art. 178 ust. 1 i art. 150 ust. 3 rozporządzenia finansowego.</p> <p>(**) Płatności nie mogą być dokonywane przed 1 stycznia, z wyjątkiem płatności dozwolonych na mocy art. 178 ust. 2 rozporządzenia finansowego.</p> <p>(***) Dodatkowe cykle dotyczą dyrekcji, które nie wykonały wymaganych prac przygotowawczych w terminie przewidzianym na wcześniejszy cykl.</p>		

4. ŚRODOWISKO KONTROLI I ZATWIERDZANIE SYSTEMÓW LOKALNYCH

4.1. Komunikacja i jakość rachunkowości

Udział dyrekcji generalnych w reformie oraz komunikacja z nimi w kwestiach dotyczących rachunkowości trwały przez cały 2005 r. i miały formę spotkań organizowanych w ramach sieci osób wyznaczonych jako odpowiedzialne za rachunkowość i sprawozdawczość. Aby

sprawozdania finansowe były bardziej wiarygodne, pracownicy księgowości Komisji przeprowadzili w 2005 r. kontrole jakości danych rachunkowych nowego systemu. Informacje o wszystkich odkrytych błędach i nieścisłościach zostały przekazane służbom, których one dotyczyły. Opracowane zostały procedury sprawozdawczości finansowej dyrekcji generalnych, zorganizowano również kilka spotkań z osobami wyznaczonymi jako odpowiedzialne za rachunkowość.

Trwają prace nad dalszym usprawnieniem środowiska kontroli rachunkowości oraz określeniem zdań i zakresu odpowiedzialności poszczególnych służb w celu podniesienia jakości danych rachunkowych.

4.2. Zatwierdzanie systemów lokalnych

Jeśli chodzi o *jakość danych*, zmodernizowany system rachunkowości opiera się na dokładnym wprowadzaniu pełnych danych przez wszystkich użytkowników centralnego systemu informatycznego (szacuje się, że jest ich ok. 7 tys.). Interfejsy opracowane dla użytkowników zapewniają coraz większą pomoc, co ma zminimalizować ryzyko popełnienia błędów, tym niemniej jakość wprowadzonych danych zależy także od mechanizmów kontroli, jakie zostaną wprowadzone przez delegowanego intendenta. Ośmioosobowy zespół w Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu, stwierdzający prawidłowość systemów lokalnych, zaczął realizować program gruntownej kontroli systemów wdrażanych przez delegowanych intendentów, służących przekazywaniu bądź potwierdzeniu informacji księgowych – zgodnie z wymogami art. 61 ust. 1 lit. e) rozporządzenia finansowego - rozpoczynając od kontroli systemów najwyższego ryzyka.

Zespół zatwierdzający systemy, działający w dyrekcjach generalnych, zakończył wszystkie prace przewidziane na 2005 r. W sprawozdaniu okresowym opublikowanym w lipcu 2005 r. odnotowano ogólnie zadowalającą sytuację w 27 dyrekcjach generalnych. W sprawozdaniu końcowym, przyjętym w dniu 28 lutego 2006 r., opisane zostały postępy osiągnięte przez wszystkie dyrekcje generalne; w systemach dwóch dyrekcji (AIDCO i EAC) nadal istnieją istotne problemy, z powodu których księgowy zawiesił zatwierdzenie systemów do chwili wprowadzenia odpowiednich zmian. Systemy księgowania na rachunkach pomocniczych typu „impres” zostaną zatwierdzone dopiero po zakończeniu prac nad projektem informatycznym ABAC-przedstawicielstwa (patrz pkt 7 poniżej).

5. ROZWÓJ SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH DLA BUDŻETU OGÓLNEGO

Moduły ABAC były stopniowo ulepszane poprzez wprowadzenie nowych wersji w kwietniu, czerwcu oraz listopadzie 2005 r., a także w marcu 2006 r. Rejestrowanie faktur, płatności oraz danych osób prawnych może się obecnie odbywać poprzez aplikacje sieciowe. Trwają prace nad poprawą ochrony dostępu do centralnego systemu rachunkowości (SAP), w lutym 2006 r. wprowadzono nowe zasady ograniczonego dostępu dla pracowników IT. System ABAC ogólnie działał dobrze, jednak pewne opóźnienia we wdrażaniu programu rozwoju systemów informatycznych doprowadziły do tego, że służby nie były w stanie wprowadzić niektórych poprawek w danych rachunkowych przed marcem 2006 r.

Pierwsza faza wprowadzania usprawnień w **procedurze monitowania** została zakończona w połowie grudnia. Druga faza powinna zostać zrealizowana do końca września 2006 r.

Nastąpił postęp w pracach nad **projektem Wspólnego Centrum Badawczego**, którego celem jest wykorzystanie aplikacji SAP-PS oraz CATS (ewidencja czasu pracy) do wspierania

potrzeb centrum w zakresie sporządzania szczegółowego budżetu oraz rachunkowości dla projektów badawczych. Realizacja projektu zakończyła się przed rozpoczęciem roku budżetowego 2006.

Przeprowadzone w 2005 r. studium wykonalności pokazało, że nowa wersja modułu SAP FM **BCS (system kontroli budżetu)** mogłaby zostać wykorzystana zamiast wersji stosowanej obecnie do centralnego zarządzania budżetem oraz że można by wprowadzić do niej lokalne linie budżetowe, niezbędne aby poszczególne departamenty posiadały bardziej szczegółowy system zarządzania swoimi budżetami. Te lokalne linie są obecnie zarządzane w ramach Si2. Wdrożenie BCS planowane jest na koniec 2006 r.

Postępy w opracowaniu nowej **jednolitej bazy danych finansowych**, koniecznej do zakończenia integracji plików i rejestrów zdarzeń rachunkowych, ograniczyły się do fazy konceptualnej.

W przypadku modułu „**ABAC-umowy**” w roku 2005 skoncentrowano się na zapewnieniu funkcji wymaganych przez grupy użytkowników oraz na zakończeniu instalacji systemu we wszystkich dyrekcjach generalnych. Wszystkie umowy na kwoty powyżej 13 800 EUR oraz podpisane od stycznia 2005 r. musiały zostać zarejestrowane w module „ABAC-umowy”. W końcu marca 2006 r. w programie zarejestrowanych było 57 tys. umów o łącznej wartości ponad 7,7 mld EUR.

Główne działania w zakresie modułu „**ABAC-środki**” koncentrowały się w 2005 r. **wokół** następujących kwestii:

- Zakończenie działań podjętych w związku z wprowadzaniem systemu rachunkowości memoriałowej oraz w celu lepszej integracji i spójności z innymi aplikacjami ABAC, aby dane w obrębie systemu ABAC stały się bardziej spójne;
- Zakończenie procesu zastępowania poprzednich systemów nowym;
- Faza pilotażowa opracowania programów informatycznych dla przedstawicielstw i reprezentacji.

Komisja kontynuowała prace nad poprawą **ochrony** dostępu do systemu, jak również nad zapewnieniem **synchronizacji** danych rachunkowych przechowywanych w systemie (**załącznik II**).

6. WDRÓŻENIE ABAC PRZEZ POZOSTAŁE INSTYTUCJE I AGENCJE

Kilka agencji oraz mniejszych instytucji przy prowadzeniu rachunków budżetowych korzysta z wersji stosowanego w Komisji systemu Si2. Komisja wyraziła zgodę na dalsze udostępnianie Si2 w 2006 r. oraz na udostępnienie wszystkich modułów systemu ABAC wszystkim organom i instytucjom, które chcą z nich korzystać.

Kilka agencji (2 wykonawcze i 9 zwykłych) oraz 2 komitety (Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Komitet Regionów) złożyło oficjalne wnioski o umożliwienie im korzystania z ABAC. Pięć agencji zacznie stosować ABAC w 2006 r. w ramach projektów pilotażowych, pozostałe przejdą na ten system w 2007 lub 2008 r.

Dla każdej agencji stworzono szczególne środowisko finansowe i rachunkowe w systemie ABAC. Poszczególni intendenci pozostają odpowiedzialni za własne sprawozdania finansowe oraz za przepływy płatności.

7. ABAC-PRZEDSTAWICIELSTWA

Dyrekcja Generalna ds. Budżetu, Dyrekcja Generalna ds. Stosunków Zewnętrznych oraz Dyrekcja Generalna ds. Informatyki określiły, w jaki sposób można włączyć do systemu ABAC transakcje przedstawicielstw, które nie są obecnie realizowane za pośrednictwem rachunków pomocniczych typu „imprest”, natomiast są rejestrowane w niezależnym systemie RAI-web. Rejestry środków trwałych będą musiały być zarządzane w module „ABAC-środki”. Projekt ten będzie wymagał zmian w odpowiednich modułach ABAC oraz opracowania i wdrożenia aplikacji sieciowych. Przejście na moduł „ABAC-przedstawicielstwa” planowane jest w 2006 r., chociaż powiązanie z SAP zacznie funkcjonować dopiero po otwarciu roku budżetowego 2007. O ile to możliwe, przejście na moduł „ABAC-przedstawicielstwa” nastąpi równocześnie z wdrożeniem modułu ABAC-EFR (patrz pkt 8 poniżej).

8. EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU

W ramach osobnych prac modernizacyjnych należy dostosować do nowego systemu również rachunki Europejskiego Funduszu Rozwoju („EFR”), które nie są zgodne z rachunkami prowadzonymi w ramach budżetu ogólnego.

Modernizacja systemu Europejskiego Funduszu Rozwoju obejmuje przygotowanie uaktualnionego planu kont oraz sformułowanie nowych zasad rachunkowości, zgodnych z wymogami rachunkowości memoriałowej. Projekt modernizacji obejmie również zastąpienie nowym systemem obecnego systemu informatycznego OLAS, działającego w EFR. OLAS zostanie zastąpiony przez system stanowiący połączenie ABAC oraz lokalnego systemu informatycznego DG AIDCO, „CRIS”. Zarówno system ABAC, jak i CRIS są już wykorzystywane do opracowywania sprawozdań finansowych z budżetu ogólnego, a obecnie są dostosowywane do szczególnych potrzeb EFR.

W 2005 r. osiągnięto znaczny postęp w projekcie ABAC EFR. Opracowano nowy plan kont oraz nowe metody rachunkowości, które zostały zatwierdzone przez księgowego Komisji. Przy współpracy z DG AIDCO przeprowadzono analizę pod kątem braków, aby sprawdzić, jakie zmiany są konieczne w systemach ABAC i CRIS. Te zmiany są obecnie wprowadzane i mają zacząć funkcjonować od stycznia 2008 r. Poważnym wyzwaniem będzie zapewnienie szkoleń przyszłych użytkowników systemu w 46 przedstawicielstwach UE w krajach AKP.

Należy podkreślić, że chociaż nowe narzędzia informatyczne są dopiero opracowywane, roczne sprawozdania finansowe EFR za rok 2005 zostały już sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości memoriałowej. Aby zapewnić porównywalność informacji z rocznych sprawozdań finansowych, księgowy EFR przedstawił ponownie sprawozdania finansowe na otwarcie roku budżetowego 2005 r. opracowane zgodnie z rachunkowością memoriałową. Informacje rachunkowe zawarte w obecnym informatycznym systemie rachunkowości (OLAS) zostały w razie potrzeby odpowiednio dostosowane, by stanowiły bieżące dane zgodne z zasadami rachunkowości memoriałowej. Księgowy EFR dokonał również niezbędnych korekt w danych kasowych zgodnie z dodatkowymi informacjami przekazanymi przez księgowego Komisji.

9. PERSPEKTYWY NA PRZYSZŁOŚĆ

Plan działań został uaktualniony na 2006 r. i przedłużony do 2007 r. (patrz załącznik). Do końca 2006 r. powinna zacząć funkcjonować cała struktura informatyczna ABAC. Dalsze zmiany w systemie informatycznym będą zmierzały do tego, by był on bardziej przyjazny dla użytkownika i miał sprawniejsze funkcje sprawozdawczości finansowej. Zmiany te będą również służyły osiągnięciu długoterminowego celu, jakim jest ściślejsza integracja systemów lokalnych oraz zapewnienie dalszych narzędzi zarządzania finansowego oraz pomocy dla użytkownika. Jeśli chodzi o ramy rachunkowości, prace będą koncentrowały się na określeniu ról i zakresu odpowiedzialności podmiotów zaangażowanych w procedury finansowe, poprawie jakości danych rachunkowych oraz sprawozdań dotyczących zarządzania oraz na monitorowaniu przestrzegania kryteriów zatwierdzania systemów lokalnych przez wszystkich intendentów delegowanych.

10. WNIOSKI

Wprowadzenie nowego systemu rachunkowości w Komisji Europejskiej zostało przeprowadzone w wyznaczonym terminie: dnia 1 stycznia 2005 r. Komisja zmieniła ogólny system rachunkowości UE z kasowego na memoriałowy i jest obecnie w stanie przestrzegać pod każdym względem międzynarodowych standardów rachunkowości. Pierwsze wiążące wyniki nowego systemu zostały sprawdzone i udokumentowane, kiedy księgowy Komisji przygotował wstępne sprawozdania finansowe w obowiązującym terminie 31 marca 2006 r. Komisja osiągnęła więc w bardzo krótkim czasie cel, jakim było przejście na rachunkowość memoriałową. Cel ten nie mógłby zostać osiągnięty, gdyby nie zaangażowanie i konstruktywna współpraca wszystkich służb Komisji

Choć proces przechodzenia na nowy system odbywał się dotąd sprawnie i został poddany kompleksowym testom, badanie systemów lokalnych w końcu roku 2005 ujawniło poważne braki w przypadku trzech systemów, co uniemożliwiło ich zatwierdzenie. Sprawozdanie na temat lokalnych systemów dyrekcji generalnych zawiera również pewne zalecenia, dotyczące usprawnienia kontroli w zakresie informacji rachunkowych, lepszego zrozumienia zasad wyboru właściwego kodu księgowego, opracowania lepszych szkoleń w zakresie rachunkowości oraz zmiany ogólnego podejścia w tej dziedzinie. Ponadto departamenty Komisji były w roku 2005 pod znaczną presją, gdyż musiały opracować i wdrożyć nowe procesy w bardzo krótkim czasie. Prace nad usprawnianiem kontroli spójności danych w systemie rachunkowości będą bez wątpienia kontynuowane przynajmniej do momentu zatwierdzenia końcowych sprawozdań skonsolidowanych w dniu 31 lipca 2006 r.

Jeśli chodzi o trzy systemy lokalne, które nie mogły zostać zatwierdzone, dwa z nich powinny zostać zmienione do końca 2006 r. (AIDCO i RELEX). Pewne opóźnienia nastąpiły w pracach nad nowym systemem, który miał zastąpić trzeci z niezatwierdzonych systemów (EAC), w związku z tym zainteresowana dyrekcja generalna musi zadbać o to, aby obecny system został poprawiony odpowiednio wcześniej przed zamknięciem roku budżetowego 2006.

Komisja stara się rozwiązać problem braku odpowiednio wykwalifikowanych pracowników działów księgowości poprzez rozpisanie konkursów zewnętrznych dla specjalistów, które mają przyciągnąć kandydatów posiadających odpowiednie wykształcenie i doświadczenie. Komisja zwiększy również liczbę szkoleń przeznaczonych dla obecnie zatrudnionych pracowników.

Zmiany w systemach informatycznych mające na celu włączenie do systemu ABAC Europejskiego Funduszu Rozwoju, agencji oraz rachunków pomocniczych typu „imprest” przedstawicielstw powinny zostać zakończone do połowy 2006 r., następnie Komisja skoncentruje się na integracji centralnych systemów informatycznych oraz na usprawnieniu kontroli zabezpieczeń.

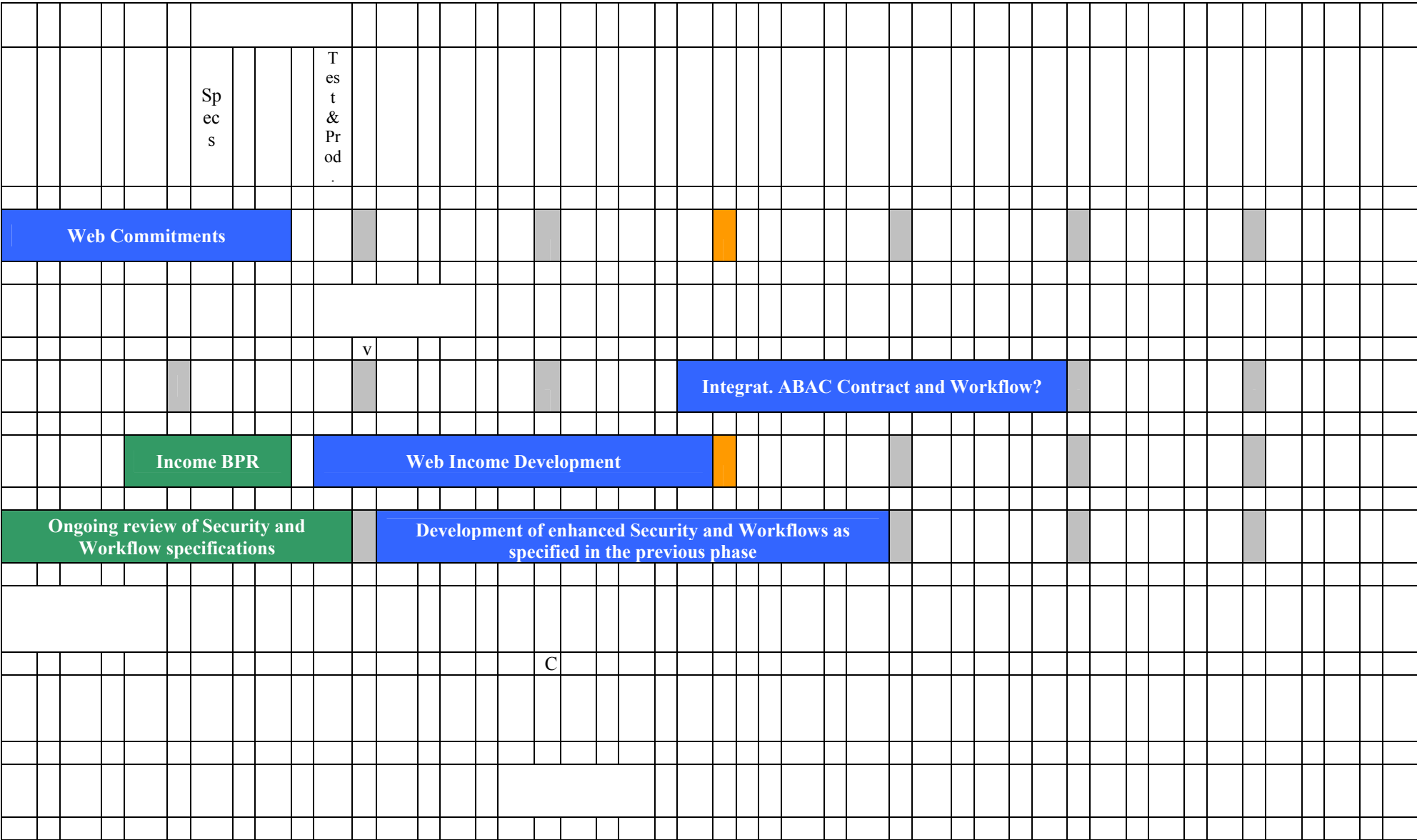
Celem przedsięwzięcia jest zapewnienie osobom kierującym poszczególnymi departamentami bardziej rzetelnych i obszernych informacji o podlegających ich kompetencjom aktywach i pasywach, oraz o ich zależnościach finansowych ze zleceniobiorcami (długoterminowo), jak również – w perspektywie średnioterminowej - o wykonaniu finansowym wieloletnich projektów i programów.

Wnioski wyciągnięte z napotkanych trudności i opóźnień, które nastąpiły w pierwszym roku stosowania rachunkowości memoriałowej, powinny umożliwić Komisji podniesienie jakości jej informacji finansowych oraz poprawić terminowość sporządzania sprawozdań finansowych w kolejnych latach.

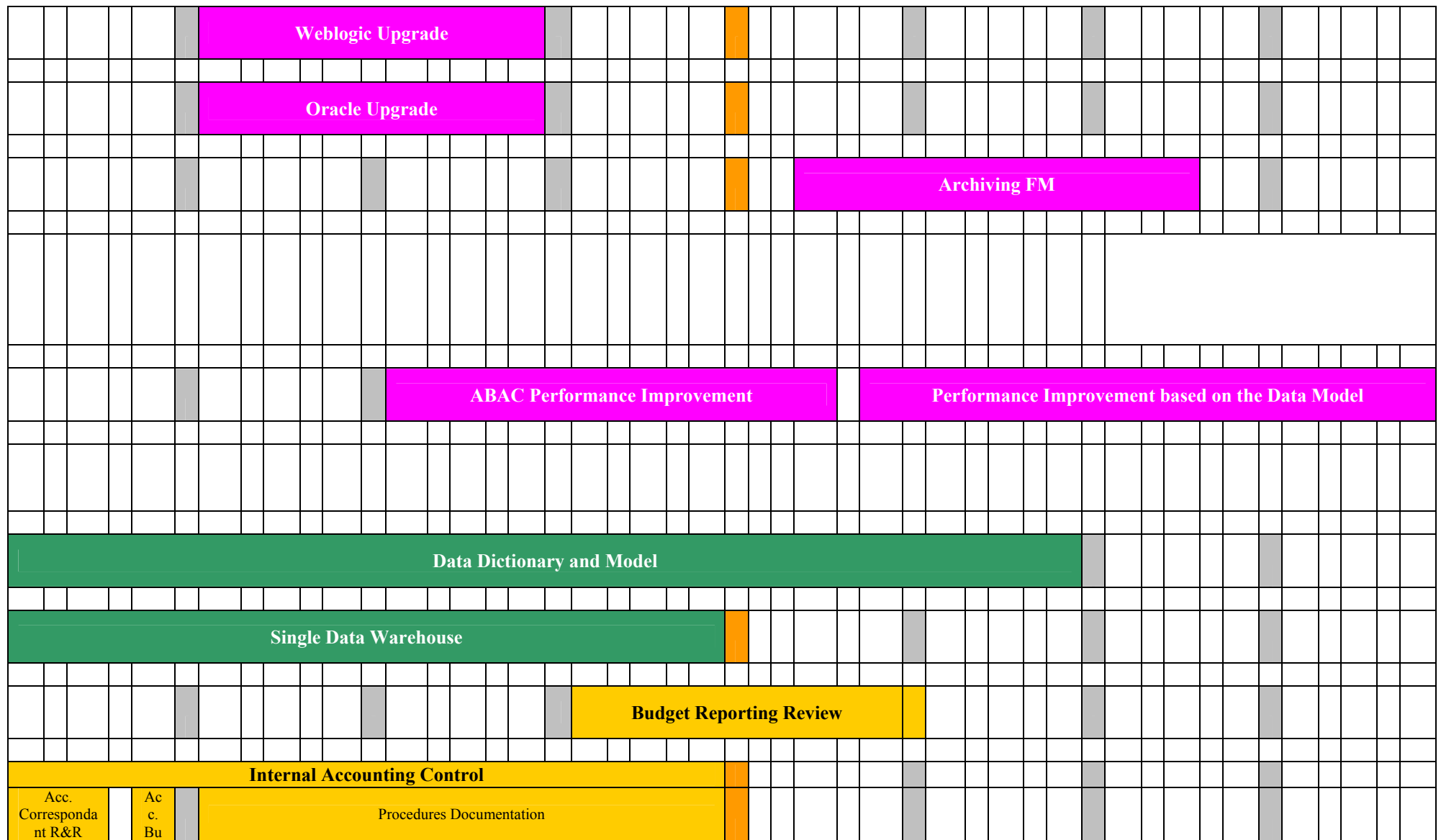
Annex 1

Q1 06				Q2 06				Q3 06				Q4 06				Q1 07				Q2 07				Q3 07				Q4 07											
ABAC Agencies Pilot & Data Migration								ABAC Agencies Migration																															
								M o d e l s T e s t s												Training & Int. tests																			
ABAC Delegations Developments								ABAC Delegations Migration																Deleg Post Impl support															
								T e s t s		Correc t i o n s				R o l l - o u t w i t h o u t S A P l i n k		Complete Roll-Out								Data upload in SAP															
ABAC Assets for delegations development & PRESS																Migration & Roll-Out				Post Implementat.																			
								Tra i n i n g				Training																											
ABAC Assets vs SAP gap analysis								Assets to SAP migration?																															

Acc.
Corresponda
nt R&R

Ac
c.
Bu

Procedures Documentation

ANNEX II SYSTEM SECURITY AND SYNCHRONISATION

1. System Security.

Following the formalisation of the Security Policy for SINCOM2 in 2003 and taking account of the recommendations of various audits, an action plan was established the same year to reinforce security within the central accounting system.

The implementation of this action plan was continued in 2005, in particular regarding the revision of access in the accounting system, SAP, aiming to guarantee the segregation of functions, concerning in particular the management of the Treasury banking reconciliations, and to control the IT experts' accesses. Due to new emerging priorities (accesses to new modules of SAP and new users of other modules, including the more extensive use of SAP by other DGs), the revisions were not effective until February 2006.

In order to investigate and resolve dysfunctions in the system with the greatest effectiveness, a broad access (emergency profile) was kept in the system but will be activated only for a limited period necessary for the resolution of the problem. In these cases, the procedure of approval, monitoring and reporting of the interventions will ensure an effective control of the actions taken by the user of this "broad" access. A rigorous monitoring of system security was in place in 2005 and no major errors were found.

During 2005, an analysis was also launched for the complete recasting of security in ABAC Workflow, including the setting up of a workflow for subdelegations. A new, integrated ABAC disaster recovery plan was successfully tested in March 2006.

There remain two actions to be completed in 2006 concerning security:

- completion of the revision of the SAP accesses in DG Budget (e.g. by budgetary rapporteurs)
- the revision of the security module in ABAC Workflow, including the creation of an electronic workflow for subdelegations.

2. Quality of the system.

An important activity in 2005 concerned the identification of errors in the system and their correction. Checks on the datawarehouse, on a daily basis and at the end of the year, ensured the consistency of the budgetary data between Si2 and SAP at the level of each individual transaction. Changes in the system improved this consistency (for example in the treatment of the exchange rates). Three "system change requests" implemented in 2005 had a significant impact in the daily consistency of the system. Reconciliation reports for 2004 were presented to the Directorates-General to check the consistency of the budgetary data in the accounting annexes of the RAA with those encoded in Si2. In 2005, a major project was launched concerning the creation of a data model and its data dictionary for ABAC.